

Άρειος Πάγος 284/2013

Μισθός πωλητή. Ποσοστά επί των πωλήσεων και υπολογισμός αποζημίωσης απόλυσης

ΑΠ 284/2013 Μισθός πωλητή. Ποσοστά επί των πωλήσεων και υπολογισμός αποζημίωσης απόλυσης

Περίληψη

Επειδή, από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 648, 649, 653 και 361 ΑΚ, 5 παρ. 1 του Ν. 3198/1955 και 1 της 95/1949 διεθνούς συμβάσεως περί προστασίας του ημερομισθίου που κυρώθηκε με το Ν. 3248/1955, συνάγεται ότι μισθό δεν αποτελεί μόνο το πάγιο κατά μήνα ποσό, αλλά και το συμφωνούμενο ποσοστό επί της τιμής πωλήσεως των πωλουμένων ειδών, είτε από τον ίδιο το μισθωτό (παραγωγό πλασιέ), είτε κατόπιν ενεργειών του (διευθυντή πωλήσεων κ.λπ.), εφόσον βέβαια το άνω ποσοστό (προμήθεια) καταβάλλεται από τον εργοδότη ως αντάλλαγμα, νόμιμο ή συμβατικό της προσφερόμενης από το μισθωτό εργασίας.

Εξάλλου, κατά το άρθρο 3 του Ν.Δ/τος της 16/18-7-1920 και 5 του Ν. 3198/1955, η αποζημίωση που πρέπει να καταβληθεί από τον εργοδότη στον μισθωτό για την έγκυρη καταγγελία της συμβάσεως εργασίας, καθορίζεται επί τη βάση της διάρκειας της εργασιακής σχέσεως και των τακτικών αποδοχών του μισθωτού κατά τον τελευταίο μήνα υπό καθεστώς πλήρους απασχολήσεως. Ειδικώς η αποζημίωση του μισθωτού που αμείβεται με ποσοστά, καθορίζεται βάσει του μέσου όρου των αποδοχών αυτού κατά τους δύο τελευταίους μήνες προ της καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας.

Από τις διατάξεις αυτές του νόμου συνάγεται ότι η παραπάνω αποζημίωση μισθωτού που αμείβεται με μισθό και ποσοστά υπολογίζεται επί τη βάση των τακτικών αποδοχών του τελευταίου μηνός υπό καθεστώς πλήρους απασχολήσεως και του μέσου όρου των αποδοχών σε ποσοστά του τελευταίου προ της απολύσεως εργασιακού διμήνου.

ΑΠ 284/2013

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ

Β1' Πολιτικό Τμήμα

Συγκροτήθηκε από τους Δικαστές: Σπυρίδωνα Ζιάκα, Αντιπρόεδρο Αρείου Πάγου, Βαρβάρα Κριτσωτάκη, Ανδρέα Δουλγεράκη, Νικόλαο Πάσσο και Δημήτριο Κόμη, Αρεοπαγίτες.

Συνήλθε σε δημόσια συνεδρίαση στο Κατάστημά του, στις 8 Ιανουαρίου 2013, με την παρουσία και του γραμματέα Αθανασίου Λιάπη, για να δικάσει μεταξύ:

Της αναιρεσείουσας: Ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία, που εδρεύει στο Κορωπί Αττικής και εκπροσωπείται νόμιμα, η οποία εκπροσωπήθηκε από τον πληρεξούσιο δικηγόρο της Αντώνιο Βάγια.

Του αναιρεσιβλήτου: Γ. Σ. του Ι., κατοίκου ..., ο οποίος παραστάθηκε με τον πληρεξούσιο δικηγόρο του Μιχαήλ Μιχαλόπουλο.

Η ένδικη διαφορά άρχισε με την από 28-5-2009 αγωγή του ήδη αναιρεσιβλήτου, που κατατέθηκε στο Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών. Εκδόθηκαν οι αποφάσεις: 1012/2010 οριστική του ίδιου Δικαστηρίου και 586/2012 του Εφετείου Αθηνών. Την αναίρεση της τελευταίας απόφασης ζητεί η αναιρεσείουσα με την από 13-3-2012 αίτησή της.

Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης αυτής, που εκφωνήθηκε από το πινάκιο, οι διάδικοι παραστάθηκαν όπως σημειώνεται πιο πάνω. Η Εισηγήτρια Αρεοπαγίτης Βαρβάρα Κριτσωτάκη διάβασε την από 28-12-2012 έκθεσή της, με την οποία εισηγήθηκε την απόρριψη της αιτήσεως αναίρεσεως.

Ο πληρεξούσιος της αναιρεσείουσας ζήτησε την παραδοχή της αιτήσεως, ο πληρεξούσιος του αναιρεσιβλήτου την απόρριψή της, καθένας δε την καταδίκη του αντιδίκου μέρους στη δικαστική δαπάνη.

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Επειδή, από το συνδυασμό των διατάξεων των άρθρων 648, 649, 653 και 361 ΑΚ, 5 παρ. 1 του Ν. 3198/1955 και 1 της 95/1949 διεθνούς συμβάσεως περί προστασίας του ημερομισθίου που κυρώθηκε με το Ν. 3248/1955, συνάγεται ότι μισθό δεν αποτελεί μόνο το πάγιο κατά μήνα ποσό, αλλά και το συμφωνούμενο ποσοστό επί της τιμής πωλήσεως των πωλουμένων ειδών, είτε από τον ίδιο το μισθωτό (παραγωγό πλασιέ), είτε κατόπιν ενεργειών του (διευθυντή πωλήσεων κ.λπ.), εφόσον βέβαια το άνω ποσοστό (προμήθεια) καταβάλλεται από τον εργοδότη ως αντάλλαγμα, νόμιμο ή συμβατικό της προσφερόμενης από το μισθωτό εργασίας.

Εξάλλου, κατά το άρθρο 3 του Ν.Δ/τος της 16/18-7-1920 και 5 του Ν. 3198/1955, η αποζημίωση που πρέπει να καταβληθεί από τον εργοδότη στον μισθωτό για την έγκυρη καταγγελία της συμβάσεως εργασίας, καθορίζεται επί τη βάση της διαρκείας της εργασιακής σχέσεως και των τακτικών αποδοχών του μισθωτού κατά τον τελευταίο μήνα υπό καθεστώς πλήρους απασχολήσεως. Ειδικώς η αποζημίωση του μισθωτού που αμείβεται με ποσοστά, καθορίζεται βάσει του μέσου όρου των αποδοχών αυτού κατά τους δύο τελευταίους μήνες προ της καταγγελίας της συμβάσεως εργασίας.

Από τις διατάξεις αυτές του νόμου συνάγεται ότι η παραπάνω αποζημίωση μισθωτού που αμείβεται με μισθό και ποσοστά υπολογίζεται επί τη βάση των τακτικών αποδοχών του τελευταίου μηνός υπό καθεστώς πλήρους απασχολήσεως και του μέσου όρου των αποδοχών σε ποσοστά του τελευταίου προ της απολύσεως εργασιακού διμήνου.

Τέλος, από το άρθρο 216 παρ. 1 ΚΠολΔ που ορίζει ότι η αγωγή, εκτός από τα στοιχεία που ορίζονται στα άρθρα 118 ή 117, πρέπει να περιέχει:

- α) σαφή έκθεση των γεγονότων που θεμελιώνουν σύμφωνα με το νόμο την αγωγή και δικαιολογούν την άσκησή της από τον ενάγοντα κατά του εναγομένου,
- β) ακριβή περιγραφή του αντικειμένου της διαφοράς,
- γ) ορισμένο αίτημα, συνάγεται ότι ο ενάγων έχει το δικονομικό βάρος να επικαλεσθεί τα άνω στοιχεία, με ποινή απαραδέκτου της αγωγής λόγω αοριστίας, η οποία ελέγχεται ως παράβαση από το άρθρο 559 αρ. 8 ή 14 ΚΠολΔ.

Στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από την επισκόπηση του δικογράφου της αγωγής ο αναιρεσιβλήτος - ενάγων εκθέτει σ' αυτήν ότι δυνάμει συμβάσεως

εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου προσλήφθηκε το έτος 1977 από την αναιρεσεύουσα ως μηχανικός πωλήσεων και εργάστηκε έκτοτε σ' αυτήν μέχρι 21-1-2009 όταν η τελευταία κατήγγειλε τη σύμβαση εργασίας καταβάλλοντας σ' αυτόν ως αποζημίωση το ποσό των 23.299,92 ευρώ, η οποία υπολείπεται της νόμιμης που ανέρχεται στο ποσό των 76.803,36 ευρώ, δεδομένου ότι οι αποδοχές του αποτελούνταν από σταθερό μηνιαίο μισθό και από προμήθειες επί των πωλουμένων μηχανημάτων με ποσοστό κυμαινόμενο από 1% έως 2,5%.

Ότι το τελευταίο δίμηνο πριν την απόλυσή του οι μηνιαίες συνολικές αποδοχές του από μισθό και το μέσο όρο των ποσοστών που εισέπραξε ανερχόταν στο ποσό των 5.485,89 ευρώ, όπως ειδικότερα εξειδικεύονται τα επί μέρους ποσά με βάση τα οποία το ύψος της αποζημίωσης που όφειλε να του καταβάλει ανερχόταν στο παραπάνω ποσό. Ζητούσε δε να υποχρεωθεί η εναγομένη αναιρεσεύουσα να του καταβάλει το ποσό των 53.503,44 ευρώ. Με το περιεχόμενο αυτό η αγωγή είναι αρκούντως ορισμένη, αφού αναφέρονται όλα τα απαραίτητα πραγματικά περιστατικά για τον υπολογισμό της ένδικης αποζημίωσης που είναι ο χρόνος προσλήψεως και απολύσεως, καθώς και το ύψος των αποδοχών του αναιρεσιβλήτου (τακτικού μισθού και των ποσοστών που έλαβε κατά το τελευταίο δίμηνο πριν την απόλυσή του). Επομένως, ο τρίτος λόγος της αιτήσεως αναιρέσεως, αληθώς μόνο από τον αριθμό 14 του άρθρου 559 του Κ.Πολ.Δ. (και όχι και από τον αριθμό 19), με τον οποίο προβάλλεται η αιτίαση ότι το Εφετείο εσφαλμένα έκρινε ως ορισμένη την αγωγή, είναι αβάσιμος και πρέπει να απορριφθεί. Περαιτέρω, όπως προκύπτει από την προσβαλλόμενη απόφαση το Εφετείο δέχτηκε τα εξής: Με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου, που καταρτίστηκε στις 15-7-1977, ο αναιρεσιβλήτος προσλήφθηκε από την αναιρεσεύουσα εταιρεία για να εργαστεί ως μηχανικός πωλήσεων, αντί μηνιαίων αποδοχών που αποτελούνταν από σταθερό μισθό και από προμήθειες ποσοστού 1% έως 2,5% επί των εισπράξεων από τα πωλούμενα μηχανήματα. Τις παραπάνω υπηρεσίες του ο αναιρεσιβλήτος προσέφερε στην αναιρεσεύουσα μέχρι τις 21-1-2009, οπότε η τελευταία κατήγγειλε την εργασιακή του σύμβαση... Ο αναιρεσιβλήτος κατά το χρόνο της καταγγελίας της σύμβασης εργασίας του (21-1-2009) είχε συμπληρώσει συνολικό πραγματικό χρόνο απασχόλησης στην αναιρεσεύουσα 31 ετών και 5 μηνών. Ενόψει δε του ότι αμειβόταν με μισθό και ποσοστά, η οφειλόμενη σ' αυτόν αποζημίωση απόλυσης υπολογίζεται βάσει των τακτικών αποδοχών του τελευταίου μήνα και του μέσου όρου των αποδοχών σε ποσοστά, που εισέπραξε κατά τους τελευταίους δύο μήνες πριν από την καταγγελία. Ως μήνας για τον παραπάνω υπολογισμό νοείται το διάστημα εργασίας ενός μηνός και όχι ο ημερολογιακός μήνας. Έτσι, όσον αφορά ειδικότερα την εξεύρεση του μέσου όρου των προμηθειών που εισέπραξε ο αναιρεσιβλήτος τους δύο τελευταίους μήνες πριν την απόλυσή του, ο οποίος θα ληφθεί ως βάση για τον υπολογισμό της αποζημίωσης, λαμβάνονται υπόψη οι προμήθειες που εισέπραξε τα διαστήματα από 21-11-2008 έως 21-12-2008 και από 21-12-2008 έως 21-1-2009. Ο μηνιαίος μισθός του κατά τον τελευταίο μήνα πριν από τη λύση της εργασιακής του σύμβασης ανερχόταν στο ποσό των 2.176 ευρώ, ενώ ο μέσος όρος των προμηθειών που εισέπραξε τους ως άνω δύο (εργασιακούς) μήνες πριν από την καταγγελία, ανέρχεται στο ποσό των 2.742,95 ευρώ... Έτσι, με βάση και το χρόνο υπηρεσίας του στην αναιρεσεύουσα (πάνω από 28 έτη), δικαιούνταν αυτός να λάβει ως αποζημίωση, για την προαναφερόμενη αιτία, το συνολικό ποσό των 137.730,60 ευρώ.

Το ως άνω ποσό, στο οποίο καθορίζεται η οφειλόμενη στον αναιρεσιβλήτο αποζημίωση, αναλύεται ειδικότερα στο ποσό των 60.928 ευρώ που αντιστοιχεί στις αποδοχές που ο τελευταίος έπαιρνε με μισθό ($2.176 \times 24 + 1/6$) και στο ποσό των 76.802,60 ευρώ που αντιστοιχεί στις καταβληθείσες προμήθειες. Η αναιρεσεύουσα

κατέβαλε στον αναιρεσίβλητο αποζημίωση συνολικού ποσού 84.228 ευρώ, από το οποίο, το μεν ποσό των 60.928.08 ευρώ καθορίστηκε με βάση τον προαναφερόμενο μισθό του τελευταίου μήνα, το δε υπόλοιπο ποσό, των 23.299,92 ευρώ (καθορίστηκε) με βάση το μέσο όρο των προμηθειών που αυτός δικαιούταν να λάβει ως προμήθεια από τις πωλήσεις που είχαν πραγματοποιηθεί τους μήνες Νοέμβριο και Δεκέμβριο του 2008. Ο υπολογισμός όμως αυτός, όσον αφορά το ποσό της αποζημίωσης που αντιστοιχεί στις καταβληθείσες προμήθειες, το οποίο και αποτελεί αντικείμενο της παρούσας δίκης, είναι εσφαλμένος, αφού για τον υπολογισμό της οφειλόμενης, στον αμειβόμενο με μισθό και ποσοστά μισθωτό, αποζημίωσης λόγω καταγγελίας της εργασιακής του σύμβασης, λαμβάνεται ως βάση, ο μηνιαίος μισθός αυτού τον τελευταίο πριν από την καταγγελία μήνα και ο μέσος όρος των προμηθειών που εισέπραξε τους δύο τελευταίους εργασιακούς πριν την καταγγελία και όχι αυτών που αντιστοιχούν στις πωλήσεις που πραγματοποιήθηκαν τους δύο προηγούμενους ημερολογιακούς μήνες από το μήνα, κατά τον οποίο έλαβε χώρα η καταγγελία. Με βάση τις παραδοχές αυτές το Εφετείο αφού εξαφάνισε την πρωτόδικη απόφαση με την οποία είχε απορριφθεί η ένδικη αγωγή, ως εκπροθέσμως ασκηθείσα, κατά παραδοχή της εφέσεως που είχε ασκήσει κατ' αυτής ο αναιρεσίβλητος, δέχτηκε εν μέρει την αγωγή και επιδίκασε το ως άνω ποσό των 53.502,68 ευρώ ως διαφορά της αποζημίωσης λόγω απολύσεως. Με την κρίση του αυτή το Εφετείο ορθά ερμήνευσε τις ως άνω ουσιαστικού δικαίου διατάξεις των άρθρων 5 παρ. 2 του ν. 3198/1955, 648, 649, 653 του ΑΚ και 1 της 95/1949 Διεθνούς Συμβάσεως περί προστασίας του ημερομισθίου που κυρώθηκε με το νόμο 3248/1955, ως προς τον τρόπο υπολογισμού της οφειλόμενης στον αναιρεσίβλητο αποζημίωσης απολύσεως, αμειβόμενο με μικτό σύστημα (μισθό και ποσοστά επί των πωλήσεων), σύμφωνα με τα εκτιθέμενα στη μείζονα σκέψη και οι, πρώτος και δεύτερος, λόγοι της αιτήσεως αναιρέσεως από τον αριθμό 1 του άρθρου 559 του Κ.Πολ.Δ. είναι αβάσιμοι και πρέπει να απορριφθούν.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Απορρίπτει την από 13-3-2012 αίτηση της Ανώνυμης Εταιρίας με την επωνυμίαγια αναίρεση της 586/2012 αποφάσεως του Εφετείου Αθηνών. Και Καταδικάζει την αναιρεσείουσα στη δικαστική δαπάνη του αναιρεσιβλήτου, την οποία ορίζει στο ποσό των χιλίων οκτακοσίων (1800) ευρώ.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στην Αθήνα στις 5 Φεβρουαρίου 2013. Και

Δημοσιεύθηκε στην Αθήνα σε δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριό του στις 19 Φεβρουαρίου 2013.

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ